

substantiam, praescindendo a quacumque solemnitate, esse ita proprios alicujus ordinis, ut poni numquam possint ab iis qui illo ordine insigniti non sunt, prouti est e. g. consecratio eucharistiae, absolutio sacramentalis quae ordinem sacerdotalem omnino requirunt. Sunt vero alii actus alicujus ordinis qui ex officio et cum quadam solemnitate seu apparatu ponuntur a constitutis in eo ordine; sine illa solemnitate vero poni valent etiam a clericis inferioribus et a laicis quoque, quamquam non ex officio; e. g. cantare epistolam est officium subdiaconi, sicuti cantare evangelium est officium diaconi; sed cantare epistolam sine manipulo aut evangelium sine stola alii quoque possunt, non vero adhibitis illis indumentis. Tandem sunt alii actus alicujus ordinis quos cum iisdem indumentis ac solemnitatibus ponere possunt et insigniti eo ordine, et clerici inferiores, et etiam laici, e. g. actus omnium ordinum minorum in genere ex consuetudine. Attamen sunt actus ordinum minorum qui ordinatis tantum reservantur: ita recitare cum vestibis sacris exorcismos Ecclesiae super energumenos; aut si alicubi acolythus in Missa solemniter munus suum exercere non soleat nisi in peculiaribus vestibis sacris, idque non liceat nisi acolythis (1). Igitur suspensio prohibet tantum ordinis actum qui saltem ratione solemnitatis reservatur clericis in eo ordine constitutis, seu actum ordinis *solemnem*, vel *tanquam ex officio*, ut alii loquuntur (2), non vero alium, quia hunc actum clericus suspensus ponens non videtur ordinem exercere. Ponens vero clericus suspensus actum prohibitum peccat per se graviter et contrahit irregularitatem, de qua fusius infra.

151. Cum vero suspensio cujuscumque speciei prohibeat exercitium ordinis suscepti, sequitur nec licere suspenso alios ordines recipere eisdemque, si forte receperit, exercere. Nam hac in re est duplex regula generalis prae oculis habenda.

152. Prima: *Prohibitus recipere aut exercere ordinem inferiorem eo ipso prohibetur etiam ordinem superiorem*

(1) Schmalz., V, XXVII, n. 35.

(2) Suarez, *De censuris*, disp. XII, sect. II, n. 9.

recipere (1). Rationem auctores varie et obscure reddunt; sed vera ratio est quia decet profecto ut a gradu superiori recipiendo arceatur ille qui non est dignus minorem recipere et exercere. Hinc in *cit. l. 7, § penult. ff., De interdictis* etc. legitur: « Potest alicui et unus honor interdicti; sic tamen ut si cui honore uno interdictum sit, non tantum eum honorem petere non possit, verum et eos quoque qui eo honore majores sunt; est enim perquam ridiculum eum qui minoribus poenae causa prohibitus sit, ad majora aspirare; majoribus tamen prohibitus minores petere non prohibetur ». Et *l. 4, ff., De Senatoribus*, addit: « Qui indignus est inferiore ordine, indignior est superiore ». Addi solet id quod legitur in *cap. 32, De sent. excomm.*: « Cum majora intelligantur illis prohibita quibus vetita sunt minora »; sed Innocentius III inibi agit de potestate dispensandi seu absolvendi. Ex his patet receptionem ordinis superioris in casu non prohiberi, si proprie loqui velimus, suspensione, sed potius prohiberi naturali quodam jure; proinde suspensus clericus, si nihilominus ordinem superiorem recipit, peccat quidem, sed non videtur proprie violare censuram, et nullas poenas contrahit.

153. Altera: *Prohibitus aliquem ordinem recipere, eo ipso, nisi aliud constet, prohibetur eundem ordinem forte receptum exercere quoad actus clericis in eodem ordine constitutis reservatos*. Nam in genere vix non foret absurdum prohibere receptionem ordinis, ac deinde permittere ejusdem functiones ordinatis reservatas (2). Quoad actus vero ordinatis non reservatos haec consequens prohibitio non intelligitur, quia ordinatus illos actus ponens non videtur ordinem exercere. Additur tamen positae regulae limitatio: *Nisi aliud constet*; nam si ordinatus ordinem recipit bona fide, fieri potest ut exercitium ordinis recepti eidem permittatur; item si ordinatio prohibita fuerat timore alicujus incommodi quod de facto non verificatur; quorum exempla infra habes. Tandem animadvertimus has prohibitiones exercendi ordinem, quae veluti consequentiae neces-

(1) Suarez, *l. c.*, disp. XXVI, sect. IV, n. 11; disp. XLII, sect. IV, n. 8.

(2) Suarez, *l. c.*, disp. XXVI, sect. IV, n. 8; D'Annibale, I, § 400, not. 13.

sariae descendunt a prohibitione recipiendi ordinem, non limitari per const. *Apostolicae Sedis*; sicut enim haec constitutio non limitat leges prohibentes receptionem ordinis, ita nec consequentias quae ex his legibus naturali quodam jure procedunt. Accedit has prohibitiones exercendi ordinem participare potius quemdam irregularitatis modum, quam esse propriam suspensionem (1). In genere const. *Apostolicae Sedis*, jus poenale Ecclesiae determinans, non limitat prohibitiones exercendi ordines quae poenae non sunt, e. g. prohibitionem exercendi ordinem ob vitium corporis superveniens.

154. Huc usque de censuris et homonymis poenis ac prohibitionibus, quatenus sunt impedimentum sacrae ordinationis. Quomodo censura-poenaprohibitio cesset, ideoque et impedimentum, lege apud probatos auctores. Quinam vero excusentur, vide et applica quae infra dicimus de irregularitatibus n. 200 sequi.

II

De irregularitatibus.

1°. — De irregularitatibus in genere.

A. Quid sit irregularitas.

155. Irregularitas, si vim nominis spectas, dicitur a *regula*, addita praepositione *in*, quae exclusionem importat. Unde *irregularis*, inspecta vi vocis, idem sonat ac alienus a regula, idest a coetu eorum inter capaces qui ad statum clericalem assumi possunt, et *irregularitas* idem sonat ac recessus a regula, seu id quo, accedente jure, homo deviat a regula (2). « Vox parum latina, ait d'Annibale, I, § 399, not. 1, ab Innocentio III in cap. 10, *De renuntiatione*, primum, ut videtur, usurpata (3) ». In can. 2, dist. 47 in

(1) Suarez, l. c., disp. XXVIII, sect. IV, n. 5.

(2) Suarez, l. c., disp. XL, sect. I, n. 1.

(3) Berardi, *Jus Ecc. Un.*, lib. V, p. 11, disp. IV, cap. II ab initio; qui tamen merito animadvertit irregularitates ipsas esse vetustissimas, ab ipsa apostolica aetate constitutas.

Decreto, concilium Nicaenum I statuit ut usurarius clericus *alienus existat a regula* seu a canone, idest a registro ecclesiae cui adscriptus est per ordinationem, et ita etiam passim in aliis antiquis documentis; sed illam expressionem significare in casu suspensionem potiusquam irregularitatem, infra dicemus (n. 176) (1).

156. Definitiones reales irregularitatis plures circumferuntur. Non pauci gravissimi auctores nomine irregularitatis intelligunt omne impedimentum ordinationem impediens jure canonico. Hinc Phillips, l. c., irregularitatem definit: *impedimentum canonicum prohibens receptionem et exercitium ordinum*. Et similis est definitio quam tradit Tamburinus, *De cens. et irreg.*, lib. X, tract. IV, cap. I; VanEspan, *Jus eccl.*, tom. I, part. II, sect. I, tit. X, cap. I, n. 5; Suarez, l. c., n. 2. Sed haec notio irregularitatem exhibet in sensu lato, quia ut supra innuimus (n. 139) irregularitates proprie loquendo comprehendunt aliqua tantum impedimenta ordinationem impediens jure canonico. Revera praeter censuras de quibus supra, in usu loquendi communi cujus maxima ratio habenda est in rerum definitionibus, nemo (quidquid citati auctores in contrarium dicant) appellat irregulares qui nondum confirmati sunt, qui nondum assequuti sunt legitimam aetatem, qui non habent ordinem immediate inferiorem aut tempus interstitiorum non expleverunt, qui addicti sunt militiae saeculari vel servituti, qui vinculo matrimoniali detinentur, qui non habent scientiam aut sanctitatem ordini necessariam, qui implicati sunt negotiis saecularibus vel obligati ad ratiocinia reddenda, qui carent titulo canonico; et tamen pleraque ex his impedimentis jure canonico inducta sunt. Imo qui non habent legitimam aetatem non esse proprie loquendo irregulares, firmatur etiam ex formula facultatum *quas omnibus Vicariis Apostolicis Societatis Missionum ad Exteros concedere solet Sedes Apostolica ad quinquennium*; nam postquam sub n. 2 data fuerit facultas dispensandi in quibuscumque irregularitatibus (n. 233), deinde sub n. 3

(1) Phillips, op. cit., tom. I, § XLIV.

conceditur facultas dispensandi super defectu aetatis. Quamquam igitur data notio irregularitatis cohaereat etymologicae significationi nominis, tamen significatio realis in communi usu loquendi magis limitata est.

157. Omnibus sedulo perpensis, nos putamus irregularitatem proprie dictam, de qua nos agimus, posse definiri: *Impedimentum perpetuo prohibens collationem-suspensionem cujuscumque gradus clericalis, et consequenter ordinum exercitium, et ideo etiam beneficii collationem-acceptationem, jure canonico constitutum ex aliquo defectu vel delicto propter reverentiam divini ministerii.* Igitur impedimenta ordinationem impediunt quae sub hac definitione comprehenduntur, sunt irregularitates in stricto sensu; caetera sunt vel censurae a jure canonico pariter introductae, vel impedimenta simpliciter, quae sive a jure canonico sive a jure divino procedunt. Hanc vero definitionem sequenti modo declaramus.

158. In primis nonnulli defectus ac nonnulla delicta, etiam remissa per poenitentiam, dedecent dignitatem et sanctitatem clericalem et praesertim sacerdotalem. Et quidem aliquando ordinatione exinde esset graviter peccaminosa per se et citra omnem Ecclesiae legem, e. g. ordinatione illius qui non habet mores clericales, delictum commisit poenitentia non deletum, est in peccato mortali, caret usu rationis, loquela, manibus, scientia, etc. Proinde impedimentum quod ex his defectibus vel delictis exurgit pro ordinatione, est a jure divino seu naturali seu positivo, et non dicitur in stricto sensu *irregularitas* (1). Aliquando autem ordinatione exinde non esset, saltem semper, graviter illicita per se citra Ecclesiae legem, e. g. ordinatione illius qui est illegitimus, gibbosus, neophytus, bigamus, qui homicidium licitum commisit, aut illicitum poenitentia remissum, qui redit ab haeresi, etc. Hinc ex his defectibus vel delictis sine Ecclesiae lege non enasceretur impedimentum generale ac perpetuum ad ordines. At Ecclesia ut melius consuleret dignitati et reverentiae divini ministerii praesertim sacerdotalis, statuit ut qui in illis

(1) Suarez, *l. c.*, disp. XL, sect. I, §, 4; et sect. IV, n. 4.

conditionibus reperitur, numquam promoveatur ad ullum gradum clericalem; atque ita ex illis defectibus aut delictis jam est jure canonico impedimentum perpetuum ad omnes gradus, quod proprie est irregularitas (1). Hinc communissime doctores tradunt irregularitates non fuisse introductas in poenam, aut propter spiritualem medicinam, sed propter reverentiam et decentiam divini ministerii (2).

159. Jus autem canonicum irregularitatem inducens est jus canonicum *commune*. Hinc jus particulare dioecesanum, provinciale, nationale, etiam scriptum, irregularitatem ferre nequit; quia enim maxime interest Ecclesiae hac in re uniformem haberi ubique locorum disciplinam, ideo potestas irregularitatem statuendi reservata est Sedi Apostolicae. Documentum hujus reservationis habetur in celebri *cap. 18, De sententia excommunicationis*, in 6°, quod in materia nostra est fundamentale. Bonifacius VIII, *l. c.*, docet temerarie quidem agere sacerdotem qui celebrat in ecclesia polluta aut coram excommunicatis excommunicatione majori, sed subjungit: « Irregularitatis tamen, cum *id non sit expressum in jure*, laqueum non incurrit ». Ex quibus verbis, etsi non in parte dispositiva decretalis, sed in parte exornativa positae, canonistae omnes hanc regulam, veluti axioma, deducunt: *Irregularitas non incurritur, nisi fuerit in jure expressa*. Nomine autem juris Bonifacium VIII, *l. c.*, intelligere jus canonicum commune, non est dubium; atque ideo potestas irregularitates introducendi aliis omnibus infra R. P. et concilium generale sublata est (3). Suarez, *l. c.*, n. 14, affirmat de facto nullam irregularitatem reperiri in Conc. Trid., nullam in pontificiis constitutionibus, sed omnes erui ex corpore juris. At R. P. certe potest etiam pro loco parti-

(1) Suarez, *cit. disp. XL, sect. I, n. 4*; Santi, *I, XVII, n. 1*; Layman, *lib. I, tract. V, part. V, cap. I, n. 1*.

(2) Suarez, *l. c.*; Phillips, *I, § 46, 47*; D'Annibale, *I, § 399*; Schmalz., *V, XXXVII, n. 68*; Bonacina, *q. I, p. I, n. 2*; Stremmer, *Des peines eccl., chap. VII*.

(3) Suarez, *l. c.*, sect. IV, n. 11 sequ.; Schmalz., *V, XXXVII, n. 61, 71*; Boeninghausen, *Tract. juridico-canonicus de irregul., part. I, cap. IV*; Icard, n. 801; Ben. XIV, *De syn., XII, III, n. 7*, cum omnium sententia; Berardi, *Jus. Ecc. Un., lib. V, pars II, diss. IV, cap. II*; Reiff., *V, XXVII, n. 67*; Layman, *l. c.*, n. 5.

culari irregularitatem constituere; e. g. prohibuit ne in regno Portugalliae descendentes a Judaëis promoverentur ad ordines; de qua re alias.

160. Et quidem ex tradita regula apparet irregularitatem, ut habeatur, debere esse *expressam* in jure. Suarez, *l. c.*, *sect. V*, *n.* 5, rite animadvertit Bonifacium VIII, dum id tradidit, non statuisse quid novi, sed applicavisse irregularitatibus principium generale quod odia sunt restringenda (1): prohibitiones enim aliquarum personarum a publicis muneribus non sunt admittendae, nisi demonstrantur. Putamus igitur id solum tradita regula significari, nempe ad adstruendam irregularitatem oportere indicare canonem, et probare hunc canonem continere irregularitatem et non aliud; quod tamen in dubio probari poterit, sicuti in aliis materiis odiosis, sive ex consuetudine recepta quae est optima legum interpres, sive ex unanimi doctorum sensu, sive tandem et praesertim ex responsis et instructionibus Sedis Apostolicae. Sed non sufficeret pro irregularitate ejusque effectibus opinio unius vel plurium doctorum utcumque gravium, sicuti nec pro aliis odiis adstruendis.

161. Quaeritur num consuetudo possit introducere irregularitatem quae jure nullo modo expressa est? Si agitur de consuetudine *particulari*, certa est responsio negativa; nam consuetudo particularis praeter legem vim legis obtinet a consensu superioris illius loci, qui ex dictis *n.* 159 nequit irregularitatem ferre. Si agitur de consuetudine *universali*, communior sententia pariter negat, quia Bonifacius VIII, *l. c.*, nomine juris intelligit jus canonicum, commune, scriptum (2). At hoc etiam admissio, ratio solida non est: ad excludendam enim consuetudinem universalem ulterius probandum foret Bonifacium VIII, *l. c.*, hanc consuetudinem *reprobare*; quod non probatur. Putamus igitur consuetudinem universalem posse irregularitatem inferre (3). Hinc Reiffenstuel, *V*, *XXXVII*, *n.* 67, animadvertit: « Interim tamen negari vix potest aliquas irregularitates sine

(1) S. Alph., *VII*, *n.* 345.

(2) Suarez, *l. c.*, *n.* 13; S. Alph., *l. c.*; D'Annibale, *I*, § 404, *not.* 3.

(3) Berardi, *l. c.*, § *Dixi*; Layman, *l. c.*, *n.* 7.

jure expresso ex communi DD. consensu et ex diuturna Ecclesiae consuetudine fuisse introductas ». Id autem quod hic auctor affirmat de doctorum consensu, intelligi debet de tali consensu qui vel supponat vel producat communem praxim, aut legem interpretetur; quia nudus doctorum consensus utcumque communis pro lege non sufficit. Si cum nonnullis auctoribus ex una parte requireres pro irregularitate manifestam et explicitam juris dispositionem, et ex alia rejiceres in subjecta materia vim universalis consuetudinis, plerasque irregularitates expungere logice deberes, ut patebit ex expositione singularum irregularitatum; et tamen nullus ex illis auctoribus easdem expungere audeat. Caeterum pro consuetudine noviter introducenda quaestio practica non est; quia in praesenti Ecclesiae statu R. P. etiam ante praescriptionis tempus certe eam cognosceret; et vel eandem expresse probaret, et tunc consuetudo certe valeret, sed haberetur potius jus scriptum; vel eandem expresse reprobaret, et consuetudo certe viribus careret. Ex dictis consequitur irregularitatem « indictam in vetustis canonibus editis in conciliis minime generalibus quorum plurimi extant in Decreto Gratiani, hodie non vigere, nisi tales canones proponantur qui sint in universa Ecclesia recepti; quod demonstrari potest aut ex moribus, aut obtentis dispensationibus »; Berardi, *l. c.*

162. Quid vero in dubio irregularitatis? In primis, extante dubio, oportet omnem diligentiam adhibere quae pro loci et temporis opportunitate fieri potest, ad illud removendum; et interim se gerere sub poena culpae gravis tamquam irregularem, nisi forte ex mora inquisitionis grave damnum metuendum sit, ut colligitur ex *cap. 5, De clerico excomm. etc. ministrante*, etsi hoc caput de irregularitate non agat. Diligentia adhibita, si dubium est leve, ex scrupulis nempe aut rationibus parvi momenti ortum, nihili faciendum est, et ideo irregularitas habenda est tamquam existens vel non existens. Si dubium est grave et prudens, reddens probabilem sententiam contra irregularitatem, haec probabilitas satis est, sicuti in caeteris rebus odiosis, ut licite agamus in utroque foro tamquam si irregularitas non

existeret, quia odia non sunt imponenda nisi probentur, et si sententia pro irregularitate sit probabilior; sive agatur de dubio *juris*, idest utrum pro eo defectu vel delicto statuta sit irregularitas, vel utrum in eo casu sit irregularitas an potius suspensio; sive agatur de dubio *facti circa existentiam defectus vel delicti* pro quo certe irregularitas statuta est, utrum scilicet in casu verificetur necne ille defectus, e. g. illegitimitas natalium, vel commissum sit illud delictum, e. g. homicidium; sive tandem agatur de dubio *facti circa auctorem delicti*, utrum nempe Titius an alius delictum, e. g. mutilationis quod certe commissum est, perpetraverit (1). At in hoc ultimo casu si dubium versatur circa auctorem *homicidii* commissi, est specialis dispositio quam suo loco exponemus. Utrum vero in dubio *juris* sententia contra irregularitatem probabilis sit necne, « non ex auctorum numero, sed ex rationum ponderè et in praesenti materia ex verbis jurium recte expensis et ponderatis colligendum est »; Suarez, *l. c.*, n. 7. Quod si deinde dubium sive *juris* sive *facti* cesset et appareat pro irregularitate certitudo, irregularitatem jam vim habere, docet Suarez, *l. c.*, sect. V, n. 11, nisi agatur de irregularitate ex delicto, quod delictum ob tale dubium ex principio reflexo non extitit (2).

163. Ex dictis sequentes regulae practicae in casu dubii irregularitatis statui possunt. Si agitur de promotione facienda, expedit dispensationem ad cautelam petere a Sede Apostolica vel etiam ab episcopo qui in irregularitate dubia dispensare potest; licet per se loquendo promotio etiam sine dispensatione fieri licite posset. Confirmatur ex responsione S. C. C. in *Hispalensi, Archidiaconatus*, 30 Martii 1726 (n. 173), ubi haec dispensatio ad cautelam data fuit; et in genere haec est praxis S. C. Si vero agitur de ordine recepto sive bona fide, sive in dubio irregularitatis, ordo libere exerceri potest, donec irregularitas non probetur, quia me-

(1) Schmalz., V, XXXVI, n. 83, qui n. 80 sequ. refert omnes sententias de irregularitate dubia; Suarez, *l. c.*, disp. XL, sect. V, n. 4 sequ.; S. Alph., VII, n. 346; D'Annibale, I, § 404, not. 1; Thesaurus, p. I, cap. XVI; Boeninghausen, p. I, cap. IV.

(2) Suarez, *l. c.*, disp. XI, sect. III, n. 8.

lior est conditio possidentis (n. 236), excepto sacerdote in dubio homicidii, de quo supra; probata autem irregularitate, dispensatio peti debet.

164. Ex dictis sequitur etiam irregularitatem numquam infligi ab homine (licet R. P. posset eam ferre etiam in casu particulari), sed tantum a jure. Imo in jure numquam est ferendae sententiae, sed contrahitur ipso facto absque sententia etiam declaratoria, etsi verba legis sint futuri temporis, e. g.: *Fiet irregularis*, ut habetur in cap. 7, *De homicidio* (1).

165. Modo fusius exponendi sunt effectus irregularitatis in definitione indicati. Et primus ac directus et fundamentalis est ut irregularitas *perpetuo prohibeat a quocumque gradu clericali*. Hic tamen effectus fusiori indiget declaratione.

166. In primis prohibitio respicit directe ordinationis ministros, quibus prohibet ne irregulari manus imponant: et indirecte irregularem cui accessus ad clericalem statum remanet interdictus. Ad rem Berardi, *Comm. in jus eccles. un.*, tom. IV, cap. II: « Dum indicitur irregularitas, non tam prohibetur irregularis, ne ad sacra ministeria accedat, quam praelatus, ne irregularem sacris officiis per ordinationem addicat ».

167. Afficit autem omnes clericales gradus: licet enim irregularitas respiciat praesertim presbyteratum, ita ut declaretur irregularis ille cujus ordinatio dedecet dignitatem sacerdotalem, tamen cum omnes alii gradus infra presbyteratum sint *gradus* ad illum, hinc irregularitas ab omnibus removet, et multo magis ab episcopatu. Id doctores intelligunt quando dicunt irregularitatem esse *individuum*; idest comprehendit omnes gradus clericales. Et quidem irregularitatem prohibere ab episcopatu aliisque ordinibus proprie dictis, nemo negat; sed id verum est quoque de prima tonsura. Nam haec sententia est communis inter doc-

(1) Schmalz., V, XXXVII, n. 67; Reiff., 65; Phillips, I, § XLIV; D'Annibale, I, § 399; Suarez, *l. c.*, disp. XL, sect. IV, n. 7 sequ., et sect. VIII, n. 3; Navarrus, cap. XXVII, n. 94; Ben. XIV, *De syn.*, XII, III, n. 7; Layman, *l. c.*, n. 5; Lehmkuhl, *Theol. Mor.*, II, n. 1003, aliique passim.

tores (1); insuper in *can. 14, dist. 34*, in Decreto, aperte traditur bigamum clericum fieri non posse; tandem accedit ratio apertissima, quia frustra ad ordines praeparatur qui ab ordinibus repellitur.

Obstat responsio S. C. C. quam refert Barbosa, *Sum. Decis. Apost., Collect. 598, n. 1*, his verbis: « Prima tonsura conferri potest illi qui habet omnia requisita *cap. IV, sess. XXIII*, licet ob aliquod impedimentum non possit ascendere ad alios ordines, non obstante *cap. XI ejusd. sess.*, quia hoc loquitur de quatuor minoribus, illud vero de prima tonsura tantum. *S. C. C. teste Sellio in select. Canon., c. 2, n. 19* ». Sed si haec responsio intelligatur de omnibus impedimentis, etiam de irregularitatibus, prout verba sonant, nos non putamus responsionem S. C. C. sine die et anno quam Barbosa desumit ex Sellio, praevalere debere doctrinae communiter receptae. Sunt vero nonnulla impedimenta quae non prohibent tonsuram, licet prohibeant ordines; e. g. qui ex defectu aetatis, scientiae, etc. nequit recipere ordines, poterit fortasse recipere primam tonsuram; et de his impedimentis intellecta responsio non patitur difficultatem. Concludimus igitur irregularitatem vetare collationem ac receptionem cujuscumque clericalis gradus; et ideo quoties lege Ecclesiae prohibeatur non quicumque gradus clericalis, sed unus tantum, aut aliqui, non habetur proprie dicta irregularitas, sed simplex prohibitio, e. g. ratione aetatis, etc.

168. Insuper haec prohibitio gravis est quoad omnes clericales gradus, ita ut gravi peccato non vacet sive ex parte ministri sive ex parte subjecti promotio irregularis etiam ad solam primam tonsuram (2). At duo notanda sunt. Primum est nec ordinantem nec ordinatum aliqua poena latae senten-

(1) D'Annibale, *l. c., not. 6*; Suarez, *l. c., n. 1*; S. Alph., *VII, n. 342*; Scavini, *III, n. 574*; Icard, *n. 800*; Schmalz., *l. c., n. 90*; Boeninghausen, *p. I, cap. V*; Riganti, in *Reg. XLV Cancell. Apost.*, § 2, *n. 120, 121*; Reiff., *I, XI, n. 23*, et apud ipsum Rota in una *Romana, Pensionis, 3 Julii 1583 coram Seraphino*; Pignatelli, *tom. VIII, cons. 146, n. 7*; Berardi, *Jus Ecc. Un., lib. V, p. II, diss. IV, cap. II in fine*.

(2) S. Alph., *VII, n. 342*; Suarez, *l. c., sect. II, n. 2*; Salm., *X, VII, n. 22*; Boeninghausen, *p. I, cap. V, § 1*.

tiae plecti, et nominatim ordinatum non contrahere novam irregularitatem (*n. 194*). In irregulares autem furtive accedentes ad ordinationem esse excommunicationem ferendae sententiae ex edicto Pontificalis Romani, eamque episcopum augere posse, exponimus in *cap. V, sect. II*. Alterum est hanc prohibitionem sequi naturam omnium aliarum et ideo non obligare cum gravi incommodo. Hinc irregularis excusatur a peccato, si e. g. metu gravi cogitur ad ordinationem accedere, aut si irregularitatis meminit in ecclesia quando nec recedere potest sine magna admiratione, nec dispensationem petere: at deinde, cessante incommodo gravi, debet dispensationem obtinere pro exercitio ordinis recepti juxta ea quae mox dicemus. Quod si irregularitas talis est ut nullo modo sine gravi periculo manifestari queat, prout aliquando esse poterit irregularitas ex homicidio, dispensatione non eget (1). Tandem ministrum et subjectum excusari posse a peccato ex inadvertentia, palam est.

169. Praeterea haec prohibitio est *perpetua* tum ex parte causae, tum ex parte prohibitionis. Auctores passim cum Suaresio, *l. c., disp. XI, sect. I, n. 2*, in definitione irregularitatis perpetuitatem praetermittunt, negantes vel dubitantes perpetuitatem esse de essentia irregularitatis. Sed immerito; nam impedimenta temporanea, uti impedimentum aetatis, scientiae, tituli canonici, etc., nomine irregularitatis non significantur in communi usu loquendi (*n. 156*). Et haec est plurium doctrina; unde concludit Layman, *lib. I, tract. V, pars V, cap. IV, n. 10*, post Garcias, *De beneficiis, VII, VIII, n. 64*, hanc generalem regulam esse retinendam: « *Impedimentum quod absque dispensatione tolli, seu ipso facto cessare potest, non est proprie irregularitas, v. g. defectus aetatis, scientiae, morum* (2). Hinc nos in definitione irregularitatis posuimus verba: *Perpetuo prohibens... a quocumque gradu clericali*. At sufficit pro irregularitate, quod causa, e. g. vitium corporis, naturaliter cessare non possit, etsi cessare possit per miraculum, et

(1) D'Annibale, *I, 406, not. 19*, cum Navarro, *cap. XXVII, n. 239*.

(2) D'Annibale, *I, § 599, not. 10*; Schmalz., *V, XXXVII, n. 173*.

etiam quod prohibitio non sit ad tempus determinatum, sed indefinita (1).

170. Quamquam vero collatio ac receptio alicujus gradus clericalis, non obstante irregularitate, illicita sit, tamen est valida (2); in quo irregularitas differt ab incapacitate (n. 121). Id patet ex cap. 3, *De eo qui furtive ordines recepit*, ubi valet ordo subdiaconatus et ordo diaconatus receptus a clericis irregularibus ex violatione censurae; idemque ex analogia repeti debet de omnibus aliis ordinationibus sive divinae sive ecclesiasticae institutionis, et etiam de prima tonsura. Unum tantum quaeri potest, num scilicet Ecclesia potuisset constituere ordinationem in casu fore quoque nullam, et ita irregularitatem reddere incapacitatem. Respondemus distinguentes inter gradus hierarchicos et gradus non hierarchicos. Qui admittit Ecclesiam pro ipsa validitate ordinationum hierarchicarum posse constituere condiciones necessarias ex parte temporis, loci et ministri, de qua doctrina fusius in cap. V, sect. II, ab initio, logice admittere debet Ecclesiam idem posse quoque ex parte subjecti. Sed, *l. c.*, dicimus illam Ecclesiae potestatem dubiam esse; et ideo Ecclesia numquam ea usa est, et numquam erit usura. Gradus vero non hierarchicos collatos irregulari Ecclesia certe potuisset declarare irritos, sed noluit, imitata oeconomiam juris divini. Exinde patet irregularitates non esse inhabilitates in stricto sensu (n. 121). Huc usque de primario et directo effectu irregularitatis.

171. Cum vero irregularitas prohibeat quoscumque gradus clericales conferre et suscipere, statim necessario sequitur irregularem non posse receptos ordines exercere quoad actus ordinatis reservatos (n. 153). Id insuper desumitur ex cap. 2, *De clericis pugnantis in duello*, ex cap. 17, *De temporibus ordinationum*, ex cap. 10, § *Personae*, *De renuntiatione*, aliisque juribus. Hic igitur est alter irregularitatis effectus, sed secundarius et indirectus, idest per se descendens ex primario et directo, qui est prohibitio con-

(1) Vide Suarez, *l. c.*, disp. XLI, sect. I, n. 5 sequ.

(2) D'Annibale, *l. c.*, § 399, not. 4; Suarez, *l. c.*, disp. XL, sect. II, n. 1; S. Alph., VII, n. 343, cum communi.

ferendi et recipiendi ordines; et ideo dici potest hanc prohibitionem exercendi ordines esse ex ipso jure naturali juxta ea quae diximus *cit. n. 153*. Hinc in definitione irregularitatis posuimus verba: *et consequenter ordinum exercitium* (1).

Haec autem prohibitio exercendi ordines receptos quoad actus ordinatis reservatos est totalis et absoluta, si agatur de ordinibus mala fide susceptis post contractam irregularitatem, quia hoc in casu revera sequeretur absurdum si hos ordines exercere liceret. Sed si agatur de ordinibus susceptis ante contractam irregularitatem, vel susceptis bona fide post contractam irregularitatem, dicendum est eorum functiones vetari *nisi aliud demonstretur*, quia infra exponentes singulas irregularitates videbimus in nonnullis casibus aliquas functiones aliquorum ordinum esse permissas (*cit. n. 153*). Quoad actus vero ordinum ordinatis non reservatos, haec prohibitio non intelligitur (*cit. n. 153*). Hinc irregularitas non prohibet exercitium ordinum minorum (2); sed vide n. 150.

Ex his omnibus non probamus doctrinam D'Annibale, *l. c.*, § 399, not. 16, putantis non esse veram irregularitatem quae non prohibet omnium ordinum exercitium; tum quia exinde sequeretur non amplius adesse proprie dictas irregularitates, cum exercitium ordinum minorum hodie soleat esse permissum; tum quia prohibitio exercitii ordinis est effectus secundarius et indirectus, qui proinde deficiens ex parte, salvo effectu primario et directo, non videtur impedire naturam irregularitatis; tum tandem quia in usu loquendi communi est irregularitas ex vitio corporis et ex exercitio ordinis non recepti, quae tamen non prohibet omnem actum ordinum, uti melius suis locis exponemus.

Porro irregularis qui vetitum actum ordinis ponit, pec-

(1) Proinde male omnino De Camillis, tom. III, sect. II, tit. I, diss. I, cap. V, § 1, irregularitates definit: *Impedimenta canonica quae ab ordinis ministerio prohibent, proinde et ab ordinatione*.

(2) S. Alph., VII, n. 342; Salm., X, VII, n. 19; D'Annibale, I, § 401; Icard, n. 800.

cat quidem per se graviter, nisi bona fides, parvitas materiae, necessitas aut metus excuset (n. 168), sed poenas latae sententiae et nominatim aliam irregularitatem non contrahit (n. 194).

172. Imo cum irregularitas prohibeat exercitium ordinis majoris, cumque *beneficium detur propter officium*, sequitur prohibere quoque collationem et receptionem beneficii cui adnexum est officium quo irregulari defungi non licet (1). Nam est regula canonica: *Prohibito uno, consequenter prohiberi aliud quod cum illo connexum est*, quam tradit Glossa in *can. 3, dist. 50*, in Decreto, et ex qua desumpta est *reg. 39 juris, in 6°: Cum quid prohibetur, prohibentur omnia quae sequuntur ex illo*. Praeterea id desumitur ex *cap. 2, De clerico non ordinato ministrante, cap. 2, De clericis pugnantis in duello, cap. 22, De electione etc.*, et aliis juribus omissis, ex Conc. Trid., *sess. XIV, cap. VII, de ref.*, et *sess. XXII, cap. IV, de ref.* Hic igitur est tertius irregularitatis effectus, sed adhuc magis secundarius et indirectus, utpote descendens ex secundario et indirecto, idest ex prohibitione exercitii ordinis. Unde in definitione irregularitatis dicitur: *Et proinde etiam beneficii collationem-acceptationem*. Quoniam vero beneficium simplex non habet adnexum officium seu exercitium ordinis sacri, sed tantum recitationem horarum vel aliquid aliud quod etiam irregularis facere potest, hinc per se licite irregulari conferitur et ab eodem acceptatur.

173. Certe tum conferens irregulari beneficium, tum irregularis illud acceptans et retinens sine dispensatione, peccat per se graviter, nisi bona fides, necessitas aut metus excuset (n. 168). Utrum vero haec provisio sit etiam invalida, doctores inter se non conveniunt. Communior et probabilior sententia affirmat, innixa textibus citatis et praesertim Conc. Trid., *sess. XXII, cap. IV, de ref.* ibi: « Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis qui jam aetatem et caeteras habilitates integre habere dignoscantur, aliter irrita sit provisio » (2). Haec doctrina firmatur a fortiori ex responsione

(1) S. Alph., VII, n. 342, 343.

(2) S. Alph., l. c.; Suarez, l. c., *sect. II, n. 36*, qui habent hanc senten-

S. C. C. in *Augustana, 27 Sept. 1601*, quam infra referimus agentes de defectu confirmationis. Huc spectat etiam responsio ejusdem S. C. in *Hispalen. Archidiaconatus, 30 Mart. 1726*. Cum enim clericus Didacus... obtinisset archidiaconatum de Xerez, et deinde accusaretur de participatione in homicidio, licet haec participatio non probaretur, recursum habuit ad S. C., instans pro declaratione vel quod exceptio praetensae irregularitatis non obstet executioni litterarum apostolicarum de provisione archidiaconatus, vel quod nova provisio danda sit. Propositis dubiis: « 1° An exceptio praetensae irregularitatis obstet executioni litterarum? Et quatenus affirmative; 2° An sit relaxanda supplicatio novae provisionis in casu? » S. C. reposuit: « Dandam esse novam provisionem ad cautelam ». Quae responsio probat irregularitatem, si extaret, provisionem reddere irritam. Tandem pro hac sententia stetit etiam Rota in *Salamantina, Dimidiaie portionis, 23 Jan. 1609*.

His non obstantibus, non desunt auctores graves qui censent provisionem in casu esse illicitam quidem sed per se validam (1), quia provisionis nullitas certis juris textibus non probatur; atqui collationes beneficiorum, etsi jure prohibente factae, validae sunt, nisi expresse cautum sit esse irritas, ut traditur in *cap. 6, De concessionem praebendae, in 6°, cap. 2, De haereticis, in 6°, cap. 1, De homicidio, in 6°*. Haec sententia est probabilis, quod et patroni prioris concedunt (2): quod satis quidem non est ut irregularis possit tuta conscientia in possessionem beneficii sese immittere, quia nemo cum opinione probabili potest licite inchoare possessionem rei alienae (3), sed satis est ut irregularis, postquam possessionem beneficii illicite coeperit, si per alium adimpleat onera beneficii, fructus faciat suos, quod ipse Suarez, l. c., expresse concedit; quod si onera beneficii a quibus irregu-

tiam probabiliorum; Icard, l. c.; Salm., *cap. VII, n. 30, sequ.*, qui eam n. 34 dicunt communem, et ita etiam Schmalz., V, XXXVII, n. 93, licet contrarius sit; Boenninghausen, p. I, cap. V, § 2.

(1) D'Annibale, l. c., *not. 17*, et plures alii citati a S. Alph., l. c.

(2) S. Alph., l. c.; Schmalz., V, XXXVII, n. 94; Suarez, l. c.; Icard, l. c.

(3) S. Alph., l. c., *in fine*.